

Biometan mění pravidla hry pro bioplynové stanice

Nedávno vyhlášené aukce na podporu výroby biometanu představují významný milník pro český bioplynový sektor. Otevírají nové příležitosti pro provozovatele bioplynových stanic, kteří hledají dlouhodobě udržitelné a ekonomicky zajímavé způsoby podnikání. Jaké změny lze v nejbližších letech očekávat a jak se na ně připravit? O tom jsme hovořili s Ondřejem Fričem, obchodním ředitelem agriKomp Bohemia s.r.o. – společnosti, která letos slaví 20 let na trhu.

Provozní podpora výroby elektřiny z bioplynu u řady stanic v následujících letech postupně skončí. Jak zásadní změnu čeká bioplynový sektor?

Část bioplynových stanic (BPS) se transformuje na výrobní biometanu s vtláčením do distribuční sítě. Další část bioplynových stanic bude moci pokračovat v podporované výrobě elektřiny, ale pouze v případě, že využije značnou část tepla z kombinované výroby elektřiny a tepla (KVET), což je bohužel v odlehlých lokalitách, kde se

BPS dnes nacházejí, velice problematické. Z tohoto důvodu bude bohužel část BPS nucena ukončit svůj provoz.

Jak hodnotíte nově vyhlášené aukce na podporu výroby biometanu? Jsou podle Vás nastaveny tak, aby podpořily větší rozvoj tohoto segmentu? Kdo uspěje?

Aukce byly připravovány v kooperaci s oborovými organizacemi a odbornou veřejností a já jsem za tento dialog se státní správou vděčný. Myslím, že se povedly nastavit tak, aby byly použitelné pro širší skupinu zemědělských BPS, které se chtějí transformovat na stanice biometanové (BMS). Potěšil mne jasný valorizační mechanismus podpory, kterého se nám v ČR v minulosti bohužel nedostávalo.

Rozvoj sektoru aukce bezesporu zajistí. Uspěje však jen ten, kdo bude připraven nebo přípravu ihned zahájí. Na uvedení BMS do provozu jsou v rámci aukce stanoveny tři roky. Povolovací proces, výstavba a zprovoznění trvá při hladkém průběhu

zhruba tuto dobu. Majetkoprávní komplikace při povolení, zejména přípojky plynu, jsou však častým důvodem prodloužení projektu. Doporučil bych proto neváhat a začít s přípravou projektu ihned.

Za jakých podmínek dává přestavba bioplynové stanice na výrobu biometanu ekonomický smysl? Řešíte případové studie a individuální posouzení?

Biometan je třeba vyrábět z pokročilých paliv. Pokud je máte, máte téměř vyhráno. O biometan z cíleně pěstované kukuřice není zájem. Je třeba jen vyrábět z odpadů a zbytků, které jsou však v zemědělství běžně k dispozici. Nejvýhodnější surovinou je hnůj a kejda. Druhou podmínkou je dostat biometan do distribuční sítě, ať už potrubním plynovodem, nebo pomocí převážení ve formě CNG a vtláčení přes centrální vtláčecí bod. O tom se nyní vedou bohaté diskuze. Jednotlivé případy vyžadují individuální posouzení, které ukáže nejvhodnější možné řešení.

zdroj: agriKomp Bohemia

Realizace biometanové stanice Krakovičky

Ondřej Frič, obchodní ředitel agriKomp Bohemia u biometanové stanice Rakvice

Jak technicky náročná je tato přestavba? Jakou součinnost Vaše společnost nabízí?

Je poměrně náročná, ale zvládnutelná, což dokazuje několik BMS vzniklých z BPS, které jsou v ČR již v provozu. My v agriKompu dokážeme zajistit kompletní služby – návrh, projekce, povolení, výstavba, montáž, zprovoznění, „vypapírování“, provozní poradenství, pravidelné revize i dlouhodobý servis. Zákazníkům se vždy snažíme vybrat flexibilní a spolehlivé řešení.

Pokud se zaměříme na vstupní surovinu, bude kukuřice stále ve hře? Co říkáte na limity pro emise skleníkových plynů z biometanu?

Jak jsem již uvedl, kukuřice se z tohoto pohledu stává historií. K dosažení potřebné úspory a snížení uhlíkové stopy potřebujeme vyrábět biometan z odpadů, zbytků a v zemědělství především z hnoje a kejdy. První aukce požaduje max. emise skleníkových plynů z biometanu 17 g CO₂ ekv./MJ, tj. 0,0550 t CO₂ ekv./MWh; od roku 2035 se zpřísňuje na 15 g CO₂ ekv./MJ; a po roce 2040 na 13 g CO₂ ekv./MJ.

Množství pokročilého biometanu (počítáno jako energie v bioplynu pro biometan, ne poměr hmotnosti substrátů!) musí být více než 35 %, od roku 2035 se zpřísňuje na více než 45 %, od roku 2040 na více než 55 %. Bioplyn pro kogenerační jednotky můžeme dál dělat z kukuřice.

Jaká budoucnost čeká bioplynové stanice, které nemají vhodné podmínky pro výrobu biometanu?

Bohužel velice smutná. Mohou teoreticky vyrábět dál podporovanou elektřinu

s významným využitím tepla, ale teplo v daných lokalitách většinou využít nejde. Tam, kde to bylo možné, dávno využité je. V místech bez možnosti využití tepla nebude možné dál čerpat provozní podporu, jelikož MPO klade důraz na efektivní využití energií.

Je zde ještě možnost provozovat BPS tržním způsobem, tj. vyrábět a prodávat elektřinu flexibilně, poskytovat služby výkonové rovnováhy elektrické sítě, akumulovat energii v baterkách apod., což je ale vše velmi investičně náročné a výnosy z těchto aktivit jsou na dynamickém trhu nepředvídatelné. Tržní model provozu BPS je určen jen pro jednotky šťastných projektů a valně většině provozovatelů nevychází. Zelenou energii musíme holt podpořit. Ekologický přínos je třeba ohodnotit. Samotná bez pomoci před fosilní energií tržně neobstojí.

Pokud byste měl vybrat tři nejvýznamnější projekty, které jste v posledních letech realizovali, které by to byly?

Mezi nejvýznamnější projekty agriKomp Bohemia v posledních letech bezesporu patří realizace biometanové stanice Rakvice (upgrading) a zbrusu nová biometanová stanice na zelené louce Krakořice, které potvrzují rostoucí význam výroby biometanu jako moderního a perspektivního směru využití bioplynu. Za druhou zmíněnou jsme získali speciální cenu za technický přínos v soutěži Stavba roku Olomouckého kraje. Nemohu však opomenout zmínit ani úplně novou bioplynovou stanici v Trnově, která byla uvedena do provozu v roce 2024.

Aktuálně pracujeme na I. a II. etapě rozšíření velké odpadové bioplynové stanice Všebořice (Ústí nad Labem), která se má ve II. etapě přeměnit na biometanovou stanici.

Kolik biometanových stanic by podle Vás mohlo v České republice vzniknout během příštích pěti až deseti let?

Osobně považuji plány Národního klimaticko-energetického plánu (NKEP) za velice ambiciózní. Přál bych si, aby se naplnily. Reálně však odhaduji, že ze stávajících cca 540 ks BPS bude na biometan konvertováno v první fázi max. 100 ks. To jsou BPS v blízkosti vysokotlakých plynovodů (VTL). Dalšímu rozvoji překází nutnost zřízení kompresorů pro reverzní tok ze středotlaké plynárenské sítě (STL) do VTL. A také vypsání provozní podpory pro biometan převážený ve formě CNG do centrálního vtláčecího bodu, což dnes aukce neumožňuje. Takto rozšíříme okruh připojitelných BMS na téměř všechny stávající stanice. Jinak tak dokážeme splnit cíle NKEP a zajistit tak pomocí plynárenství dekarbonizaci sektoru vytápění a dopravy.

Co byste na závěr rád vzkázal investořům?

Na nic nečekejte.

O agriKomp Bohemia

agriKomp Bohemia je jedním z předních lídrů v oblasti výstavby bioplynových a biometanových stanic. Zákazníkům poskytuje kompletní a špičkový servis. Technologická řešení agriKomp jsou postavena na komponentech s dlouhou životností. Klíčovou roli hrají spolehlivá míchadla, separátory, zásobníky plynu, dávkovací systémy nebo moderní monitoring provozu. Důraz je kladen také na efektivní využití energie a zdrojů – ať už prostřednictvím kogenerace, výroby biometanu – nebo dalšího využití digestátu. Portfolio služeb zahrnuje veškeré oblasti bioplynových i biometanových technologií – od poradenství a projekční činnosti přes vyřizování administrativy procesu EIA až po kompletní výstavbu stanic na klíč, vč. biologického dozoru vlastních laboratoří. agriKomp Bohemia patří do evropské skupiny agriKomp, která se může pochlubit více než 1 000 bioplynovými stanicemi a cca 60 biometanovými realizacemi po celém světě.